אוציא דם שרצים שאין בהם טומאה חמורה אוציא דם ביצים שאין מין בשר (א) א) דם דגים דם חגבים שכולו היתר ¹לעוף ולבהמה אי מה עוף שאין בה כלאים אף בהמה שאין בה כלאים ת"ל ולבהמה אי מה בהמה שאינה באם על הבנים אף עוף שאינו באם על הבנים תלמוד לומר לעוף ולבהמה ואימא כל דם כלל עוף ובהמה פרט כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט עוף ובהמה אין מידי אחרינא לא ²נפש אשר תאכל כל דם חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט א) והא לא דמי כללא בתרא לכללא קמא כללא קמא לאו כללא בתרא כרת האי תנא ג) דבי ר' ישמעאל (ב) ג) כללי ופרטי דרשינן מן הדין גוונא ואף על גב דלא דמי כללא בתרא לכללא קמא אמר מר כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש דבר שיש בו טומאה קלה וטומאה חמורה ויש בה איסור (ג) והיתר ג) ויש בהן מין בשר אף כל דבר שיש בו טומאה קלה וטומאה חמורה וכו' ד) אף כל דקתני לאיתויי מאי ג) אמר רב ה) אדא בר אבין לאתויי דמו של כוי מאי קסבר אי קסבר כוי ספיקא הוא ו) איצטריך קרא למיסר ספיקא ז) אלא קסבר ד) כוי בריה בפני עצמו הוא אשכחן דמו ³חלבו ח) מנלן ³מכל חלב נבלתו מנלן ⁴מכל נבלה ⁵גיד הנשה מנלן ⁵בכף הירך תליה רחמנא והא אית ליה כף הירך ו) טומאתו (ד) ט) ושחיטתו מנלן סברא מדלכל מילי רבייה רחמנא כבהמה טומאתו י) ושחיטתו נמי כבהמה אמר מר אוציא דם מהלכי שתים יא) שיש בהן טומאה חמורה ואין בהן טומאה קלה ורמינהי ה) החותך ו) מן יב) האדם צריך מחשבה יג) והכשר וקשיא לן מחשבה למה לי תעשה חתיכה שלו מחשבה וא"ר ל בחותכו לכלב יד) ומחשבה לכלב לאו מחשבה היא ולא ז) והתנן ח) כלל אמרו טו) ט) בטומאה כל המיוחד לאכול אדם טמא עד שיפסל מאכילת כלב ההוא לאסוקי טומאה מיניה דכיון דמעיקרא הוה חזי לאדם (ה) לאסוקי מטומאה עד שיפסל מאכילת כלב הכא לאחותי ליה טומאה אי חזי לאדם טז) חזי לכלב אי לא חזי לאדם לא חזי לכלב מ"מ קתני מחשבה ומחשבה לטומאה קלה היא ה"מ מחיים אבל לאחר מיתה טמא הוא טומאה חמורה דכוותה גבי בהמה לאחר מיתה אי בשר מטמא טומאה חמורה ואם דם מטמא טומאה חמורה דתנן ט) דם נבילות בית שמאי מטהרין ¹ובית הלל מטמאין לא נצרכא אלא לכדתנן י) ¹נבלת בהמה טמאה בכל מקום נבלת עוף הטהור בכפרים צריך מחשבה ואין צריך הכשר כ) (נבלת בהמה טהורה בכל מקום ונבלת עוף טהור וחלב בשוקים אין צריכין יז) לא מחשבה ולא הכשר) וא"ל רב לרבי חייא מחשבה למה לי לטומאה קלה (ו) יח) היא גופה טומאה היא א"ל כגון ל) דאיכא פחות מכזית נבילה וצרפה לפחות מכביצה אוכלין דהאי והאי הוי כביצה אי הכי ליבעי נמי הכשר דהא מ) תנא דבי ר' ישמעאל ⁶על כל זרע [זרוע] אשר יזרע מה זרעים מיוחדין שאין סופן לטמא טומאה חמורה וצריך הכשר נ) אף כל שאין סופן לטמא טומאה חמורה צריך הכשר א"ל ה"מ באוכלין דעלמא דלית יט) בו פחות מכזית נבלה אבל הכא דאיכא בנויה פחות מכזית נבילה כיון דאילו מצרף ליה כזית לא בעי הכשר כ) לאפוקי

רב

אוציא דם שרצים שאין בהן טומאה חמורה. שאין שרצים מטמאין אדם לטמא בגדים: **שכולו היתר.** מפרש לקמן: **לעוף ולבהמה.** למה נאמרו שניהם שהרי מאחד מהן הייתי דן כעין הפרט: **אי מה עוף כו'.** כלומר אם לא נאמר אלא עוף הייתי אומר מה עוף שאין בו כלאים. מפרש לקמן [ע"ב] כלאי הכלאר דעולת העוף אין בהן משום כלאים: **אף בהמה שאין.** בגמרה כלאים כגון שור ועז חייבין על דמן אבל לא על דם לאו א) שהרי כנמרן כלאים: **אף עוף שאינו באם על הבנים.** כגון עוף טמא שאינו טעון שילוח ב) חייבין על דמו אבל עופות טהורין לא: **דבי ר' ישמעאל דרייני כללי ופרטי כי האי גוונא.** כשלהי אלו טרפות (חולין סו.) ואף על גב דלא דמי כללא קמא לכללא בתרא: **לאתויי כוי.** וחיה לא איצטריך לרבות דחיה בכלל בהמה בפרק בהמה המקשה (שם עא.) כדמפרש רבי יוחנן לקמיה: **איצטריך קרא למיסר ספיקא.** בתמיה. דלמאי מדמינן ליה אי לחיה דמה אסור אי לבהמה דמה אסור: **נבלתו מנלן.** איסור אכילת נבלתו מנלן: **בכף הירך תלייה רחמנא.** דכל דאית ליה כף שקורין פולפ"א נוהג בו גיד הנשה והאי דאינו נוהג בעוף בפרק גיד הנשה (חולין דף צב:) מפרש דלא עגיל כף דידיה: **טומאתו.** שתטמא נבלתו: **צריכין מחשבה והכשר** גרסינן במסכת עוקצין: **תעשה חתיכה שלו מחשבה.** דכיון דמתכיה אחשביה דאי נגעה ביה טומאה מקבל טומאה: **נבלת בהמה כו) בכל מקום.** ואפילו בשווקים שיש שם רוב עם צריכה מחשבה לאכילה לקבל טומאת אוכלין הואיל דאין דרך לאוכלה: **וכן נבלת עוף טהור בכפרים.** שהעם מועטים צריכין מחשבה לטומאת אוכלין: **ואין צריכין הכשר.** משום דמטמאין טומאה חמורה דנבלת בהמה מטמאה במשא ונבלת עוף טהור מטמא בגדים אבית הבליעה ואמרינן לקמן דכל שסופו לטמא טומאה חמורה אינו צריך הכשר ז) : הכא לא גרסינן **והחלב.** ואף על גב דתנינא לה ח) גבי שווקים דמשמע הא בכפרים צריך מחשבה לא תנן ליה ברישא דלא מיתני ט) ליה אינו צריך הכשר כב) דאי בחלב נבלה צריך הכשר דאינה מטמאה טומאה חמורה כג) ואי בחלב דשחוטה כיון דבכפרים כד) קאי לא מיתכשר בדם שחיטה דהכשר דקודם מחשבה לאו הכשר הוא כדאמרינן בהעור והרוטב (חולין קכח.) עולשין שליקטן לבהמה כה) ונמלך עליהן לאדם צריכים הכשר שני. משנה זו בשלהי מסכת עוקצין: **נבלת בהמה טהורה בכל מקום.** ואפילו בכפרים שהעם מועט אין צריכין מחשבה דסתמא למאכל עובדי כוכבים עומדת וכן נבלת עוף טהור וחלב בהמה וחיה בשווקים שהעם מרובין: **אין צריכין מחשבה ולא הכשר.** דנבלת בהמה ועוף מטמאין טומאה חמורה וחלב בחלב שחוטה קמיירי שהרי הוכשר בדם שחיטה: **והא היא גופה טמאה היא.** טומאת נבילות כו) : **בפחות מכזית** ליכא טומאת נבילות וכי חשיב עליה לאכילה מצטרף לנהדי אוכלין פחות מכביצה לטומאת אוכלין: **אי הכי.** דפחות מכזית הוא ולא אתי לעולם לידי טומאת נבילות ניבעי נמי הכשר דהא תנא דבי רבי ישמעאל כו':

אוציא דם שרצים שאין בהן טומאה חמורה. ואף על גב דמטמא במגע במשא מיהא לא מטמא כז) ולא בגדים:

אוציא דם ביצים של עוף שאינו מין בשר. תימה כח) לרבינו ברוך דלא מיירי הכל כחד לד ויש בהן איסור והיתר ודם בילים וחגבים הוה מצי למעט שאין בהן טומאה חמורה אלא האי פשוט יותר להם להיתר שאומר הש"ס: **כוי בריה בפני עצמה.** בפרק אותו ואת בנו (חולין פ.) דקתני כוי בריה בפני עצמה היא ולא הכריעו חכמים אי מין חיה או מין בהמה היא והכא בריה לא הוי כמו בריה דהכא שהרי בריה דהתם הוי או מין בהמה או מין חיה מדקאמר ולא הכריעו בו חכמים כו' אבל הכא רוצה לומר בריה בפני עצמה שאינה לא חיה ולא בהמה דאי הוי או בהמה או חיה לא איצטריך לרבויי דמו וכן הסיא (יומא דף עד.) כל חלב לרבות כוי ומאי שיעור וקאמר כוי בריה בפני עצמה אינו אומר שיהא ספק או חיה או בהמה דאם כן לא צריך קרא לאסור חלבו כט): **בחותכו** לכלב. הוא הדין דהוה מצי למנקט בחותכו לרפואה אלא הא קא משמע לן דאפילו בחותכו לכלב בעי מחשבה ל): **כגון דאיכא** פחות מכזית נבילה וצירפה. אבל כזית ולירפה ליכא למימר והניא מחשבה שיטמא האי כבילה אוכלין אחרים אפילו לא יגעו האוכלין רק בצירוף ולא צריך שיגעו בנבילה דא"כ לא מייסב מה בהמה שיש לה טומאה קלה דמשמע שיש נבילה שאין עליה רק טומאת אוכלין ואי הוה בה כזית הוה ביה טומאה חמורה ועוד יש לומר דמשמע דנקט כמתניתין דמייתי עלה בהמה לא) כו' בכ"מ ונבלת עוף טהור כו' משמע לב) נבלת בהמה דומיא דנבלת עוף כלומר דצריכה מחשבה כמו על עוף ולכך נקט פחות מכזית:

מסורת הש"ס

א) [כ"ק סג. ובמס ד: מ: חולין סו.], ב) [שם], ג) [יומא עד:], ד) [שם וש"נ], ה) עוקלין פ"א מ"ב, ו) [בפי' לד' מן האדם מן החי ובמשניות ליתא וכ"ה מפי' הר"ש], ז) טהרות פ"ח מ"ו [פסחים מה:] [שם ושם לאוכל אדם], ח) [נ"ל בשערים כך הגי' במשנה ובפסחים], ט) עדיות פ"ה מ"ח, י) עוקלין פ"ג מ"ג נדה נ: בכורות י., כ) בס"י ליתא, ל) נדה נא. חולין קכח. [ומנחות קה.], מ) [כתב. רש"ם], נ) [עי' חולין קה.], ס) [ועי' תוס' יומא עד: ד"ה כוי].

◆

תורה אור השלם

1. וכל דם לא תאכלו בכל מושבתיכם לעוף ולבהמה: ויקרא ז כו
2. כל נפש אשר תאכל כל דם ונכרתה הנפש ההוא מעמיה: ויקרא ז כז
3. דבר אל בני ישראל לאמר כל חלב שור וכשב ועז לא תאכלו: ויקרא ז כג
4. לא תאכלו כל נבלה לגר אשר בשעריך תתננה ואכלה או מכר לנכרי כי עם קדוש אתה ליי אלהיך לא תבשל גדי בחלב אמו: דברים יד כא
5. על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה אשר על כף הירך עד היום הזה כי נגע בכף ירך יעקב בגיד הנשה: בראשית לב לג
6. וכי יפל מנבלתם על כל זרע זרוע אשר יזרע טהור הוא: ויקרא יא לז

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' שאין מין בשר אוציא דם דגים: (ב) שם האי תנא דבי רבי ישמעאל בריבויי ומיעוטי וכללי ופרטי דרשינן בהדין גוונא: (ג) שם ויש בה איסור ויש בה היתר והן מין בשר: (ד) שם ושחיטתו מנלן: (ה) שם הוה חזי לאדם אסקינן מטומאה: (ו) שם לטומאה קלה והא היא גופה: (ז) רש"י ד"ה ואין צריכין הכשר וכו' הכשר והכא לא גרסינן כל"ל והד"א: (ח) בא"ד ואע"ג דתנינא לה. נ"ב במשנה דעוקלין נמי תנא: (ט) בא"ד דלא מיתני עליה אינו:

◆

לעזי רש"י

פולפ"א. הבשר שעל עצם הירך.

◆

רבינו גרשום

מהלכי שתים שאין בהן טומאה קלה דאדם אין מטמא טומאת אוכלין: ושרצים אין בהן טומאה חמורה, דלא מטמו במשא דלא כתיב בהו והנושא את נבלתם: אוציא דם ביצים של עוף שאינו מין בשר. דגים וחגבים שכולן היתר שאינן טעונין שחיטה: לעוף ולבהמה. קא דייק מ"ש כתבינהו לתרווייהו לילף מחד. מעוף. אם [עוף הוה] אמינא מה עוף שאין בו כלאים שאין נוצתו אסורה לא עם צמר ולא עם פשתים דמו אסור אף בהמה שאין בצמרה איסור כלאים כגון עז ופרה דמה אסור ולא כבשים להכי כתיב ולבהמה לאסור דם דכל בהמה: ואי כתיב בהמה בלבד הוה אמינא מה בהמה שאינה באסור (אם) דלא חקה האם על הבנים דמה אסור אף עוף נמי דאינו באיסור אם על בן כגון מזומן או עוף טמא למעוטי דם דעוף טהור ואינו מזומן ת"ל לעוף: ואימא כל דם כלל כו' אין בכלל אלא מה שבפרט עוף ובהמה (נמי) אין מידי אחרינא לא, ולמעוטי דם דחיה. לא כתיב כל נפש אשר תאכל כל דם חזר וכלל כלל ופרט וכלל הוא ואי אתה דן אלא כעין הפרט והיינו כדאמר לעיל מה עוף ובהמה מיוחדין כו': והא לא דמי כו'. מה בכך הא אשכחן תנא דבי ר' ישמעאל דדריש ריבויי ומיעוטי באלו טרפות [דף סו:] ^אוכללי ופרטי במרובה [דף סד:] ואע"ג דלא דמו אהדדי (ותנן) [והכא] נמי דרשינן כלל ופרט וכלל ואע"ג דלא דמו ואיתרבי דם דחיה וכו': ואף כל לרבות דמו של כוי. לרבות דם דחיה לא צריך לרבויה דבהדיא כתיב בה איסור דם דכתב איש כי יצוד ציד חיה כו' כתיב בתריה דם כל בשר לא תאכלו. ואי קסבר כוי ספק חיה ספק בהמה הוא איצטריך קרא לרבויי למיסר ספיקא פשיטא דאסור דמו ממה נפשך: אלא קסבר כוי בריה הוא בפני עצמו. ואיצטריך קרא לרבויי ולמיסר דמו: מכי כל אוכל חלב קרי ביה ^ב כי כל אוכל חלב כל דאפי' דכוי. נבלתו מנלן. דאסור באכילה מכל דלא תאכלו כל נבלה: החותך מן האדם. מן החי בשר לשום אכילה: צריך מחשבה. אם חשבו לאכילה מטמא טומאת אוכלין בכביצה ואין צריך הכשר אלא אפי' בלא הכשר מיטמא דקי"ל כל שסופו ליטמא טומאה חמורה אין צריך הכשר: תיעשה חתיכה שלו מחשבה. דכיון דחתכיה אחשביה: אמר ריש לקיש. שלא חתכו כתם לשום אדם אלא לשום כלב דמחשבה (דכלב) לצורך כלב לאו מחשבה היא: ולא והתנן כלל אמרו בטהרות. כל המיוחד לאוכל אדם טמא טומאת אוכלין עד שיפסל מאכילת כלב אלמא דאכילה דכלב חשובה. ההוא דקאמרינן עד שיפסל מאכילת כלב ההוא לאסוקי מטומאה משעירנן בכלב הואיל ומעיקרא הוה חזי לאדם: הכא לאתותי ליה טומאת אוכלין עסקינן בחותך מן האדם מן החי אי חזי לאדם דחשיב עליו לאכילת אדם חזי לכלב ואי לא חזי לאדם אלא לכלב לא חזי לכלב דלא אחתינן ליה לטומאת אוכל משום כלב: מכל מקום קתני צריך מחשבה. ומחשבה לצורך טומאה קלה היא לטמא טומאת אוכלין: הני מילי דקתני צריך מחשבה מחיים דלא מטמא טומאה חמורה אבל בחותך ממנו לאחר מיתה הואיל וטמא הוא טומאה חמורה אין בו טומאה קלה ^גובלשון אחר מיתה מיירי ברייתא יצא דם מהלכי שתים דכוותיה גבי בהמה בלאחר מיתה מיירי ואפי' הכי יש בה טומאה קלה במאי אית בה טומאה קלה אי בשר

א) נ"ר רבינו היה לדרוש רבוי ומיעוט וכללי ופרטי כרב"נ וכגי' הנ"א בשיטה מקובצת לקמן באות ב. ב) נראה דצ"ל קרי ביה כי אוכל כל חלב [illegible] ג) נראה דצ"ל ופריך אי [illegible] מיירי בריתא וכו'.

עין משפט נר מצוה

ג א מיי' פ"ו מהלכות מאכלות אסורות הל' יג טוש"ע יו"ד סי' סד סעיף א וסי' פ סעי' ו:
ד ב (מיי' פ"ו שם) טוש"ע יו"ד סי' סה סעיף ו:
ה ג מיי' פ"ח מהל' אבות הטומאה הלכה ו:
ו ד מיי' פ"ג מהלכות טומאת אוכלין הלכה [ג] ט עי' כסף משנה וכ"מ:
ז ה מיי' פ"ג שם הלכה יח:
ח ו מיי' פ"ו מהלכות שאר אבות הטומאה הלכה ד:
ט ז ח מיי' פ"ג מהל' טומאת אוכלין הל' ג:
י ט מיי' שם הל' ו:

◆

מוסף רש"י

כל המיוחד לאכול אדם. יחד עליו שם אוכל, טמא. לעולם ואפילו נתקלקל מאכילת אדם, עד שיפסל מאכילת כלב (פסחים מה:). נבלת בהמה טמאה בכל מקום. סתמא עומדת לאו לאכילה קיימא דמאיסה, ועוד שיש לה שם החיין אלא שלא נשחטה ואותה דעתה עליה (בכורות י.) סתמא לאו לאכילה הלכך בעיא מחשבה, ותהי דלאו איכא כזית בלא מחשבה מטמאה אפילו אדם וכלים וכל שכן אוכלין ומשקין, אלא לההי מהניא מחשבתו דאי איכא פחות מכביצה שאר אוכלין ופחות מכזית נבלה, משלים לנבילה, אי חשיב עליה מלטרפת בהדייהו ומקבלת טומאה במגע שרץ ואי לא לא (נדה נ:). וכן נבלת עוף הטהור. בכפרים. דעניים הם ואין רגילין לאכול עופות ושומן, צריך מחשבה. לאכילת לעכרים, ואם לאו אין מטמאין טומאת אוכלין (בכורות י.). ואין צריך הכשר. דסופה לטמא טומאה חמורה (נדה נ:). נבלת בהמה טהורה בכל מקום. ואפילו בכפרים לדיכא אוכלין מרובין סתמא לאכילה (שם). סתמא לאכילת עכו"ם דלא מאיסה ועוד דלגבי ישראל אין בה אלא איסור לאו, הלכך אינה צריכה מחשבה לקבל טומאת אוכלין להצטרף פחות מכזית לשעור לפחות מכביצה אוכלין, וכן נבלת עוף טהור וחלב של שחוטה בשווקים, כשרים דיש בה רוב עם ועשירים הם ורגילים לאכול רוב עופות ושומן, אין צריכין לא מחשבה ולא הכשר. נבלת בהמה ועוף משום דמטמאין טומאה חמורה, וחלב שחוטה בשווקים משום שכבר הוכשר בשחיטה, דכיון דלא בעי מחשבה אכל ליה הכשר שחיטה (בכורות י.). מה זרעים מיוחדין שאין סופן לטמא טומאה חמורה. כגון אדם ובגדים (זבחים קה:) זרעים אינן נעשין אב הטומאה עולמית ואפילו נגעו בכמה טומאות אבי אבות, ואינן נעשין אב הטומאה לטמא אדם וכלים, דהמיתה נבלה דנוגע במה מטמא אדם מכלל קרא דכתיב (במדבר יט) וכל אשר יגע בו הטמא יטמא והנפש הנוגעת כלומר טמא תטמא עד הערב, וכי כתיב הכי קרא בדבר שיש לו טהרה במקוה וטבילה כתיב, דכתיב לעיל מיניה והזה הטהור על הטמא וגו' וטהרתו טמא קאי והנפש הנוגעת, יצאו אוכלין ומשקין וכלי חרס הואיל ואין להם טהרה במקוה אין נעשין אב הטומאה (חולין קכא.).

◆

שיטה מקובצת

א) כשר אוציא דם: ב) דכללי ופרטי דריש כהדין גוונא (תרי מן נמחק) נ"א בריבויי ומיעוטי וכללי ופרטי דדרשינן כהדין גוונא: ג) והיתר והן מין בשר: ד) אף כל דקתני לאתויי מאי דאין לומר דאיצטריך לאתויי חיה דחיה בכלל בהמה: ה) רב אידי בר: ו) איצטריך קרא למיסר ספיקא דאי בהמה דמה אסור אי חיה דמה אסור כההיא דפ' יוה"כ גבי כל חלב לרבות כוי וחצי שיעור דפריך ואיצטריך קרא למיסר ספיקא ותימה דמאי פריך אה"נ משום דספק חיה אתי קיב למזבח ואתא קרא לאשמועינן דחלבו אסור כחלב בהמה וי"ל דשפיר פריך דריבויי למה איצטריך אי בהמה הוא לא צריך קרא ואי חיה הוא וכי אתא קרא לאסור חיה ואי כדי שלא יטעו העולם לומר חיה הוא ויבואו להתיר וכי בשביל הטועים נכתוב קרא אין זו סברא. תוס' כת"י. ועיין תוס' בכורות דף מא [ע"ב ד"ה ואחד]: ז) אלא קסבר כוי בריה בפני עצמו הוא. פי' ואינו לא חיה ולא בהמה ואין זה כההיא דפ' אותו ואת בנו דאמר כוי בריה בפני עצמו הוא ולא הכריעו בו חכמים אי מין בהמה הוא אי מין חיה דמשמע דהוא בהמה או חיה. תוס' כת"י: ח) ט) עי' בחדושין: י) ושחיטתו נמי כבהמה. פי' הלכות שחיטה שהייה דרסה חלדה הגרמה ועיקור אבל להצריכו שחיטה להתירו ולהוציאו מידי אבר מן החי לא צריך ריבויי דהא אמרינן בפ' גיד הנשה (דף קב ע"ב) כל שאתה מצווה על דמו אתה מצווה על אבריו ואית דאמרי כל שבשרו מותר אתה מצווה על אבריו: תוס' הרא"ש: יא) שתים שאין בהן טומאה קלה והשאר נמחק: יב) האדם גירסת משנה של עוקצין החותך מן האדם כו' צריך מחשבה והכשר ובברייתא איתא החותך מאבר מן החי צריך מחשבה ואין צריך הכשר והראב"ק גריס כן: יג) מחשבה והכשר בגמ' של הרב"א כתוב ואין צריך הכשר וכתוב על תיבות ואין צריך קו מלמעלה להורות כי לפי"ד הוא טעות וצריך למחקו אבל לא מחק והוסיף ו' על תיבת הכשר והגיה והכשר: יד) לכלב ומחשבה לכלב: טו) אמרו בטהרות כל (תיבת בטומאה נמחק) המיוחד לאוכל אדם. תוס' בכורות (דף כג ע"א) ד"ה טומאה: טז) לאדם אין אי לא חזי לאדם לא מכל מקום קתני צריך מחשבה והשאר נמחק: יז) צריכין מחשבה והכשר תיבות לא לא נמחק: יח) קלה דמהניא לה לשוויא אוכל לטמא טומאת מגע הא היא גופה טמאה היא: יט) דלית בהו פחות: כ) הכשר השתא תיבת לאפוקי נמחק: כא) אבהמה דאי בחלב בהמה טמאה למאי איצטריך למיתני כיון דתנא בהמה טמאה דבטמאה אין חילוק בין כשרה לחלבה: כב) הכשר ואי בחלב של נבלת בהמה טהורה צריך: כג) חמורה כדאמרי' בזבחים פ' חטאת העוף (דף ע:) וחלב נבלה וחלב טרפה יעשה לכל מלאכה וגו' ודרשינן מיניה דטהור ואינו מטמא במגע ובמשא כבשר: כד) דבכפרים קיימי דצריך מחשבה תיבת קאי נמחק: כה) לבהמה והדיוחן ונמלך: כו) נבילות דהיינו במגע ובמשא: כז) מטמא. גליון ואע"ג דעוף נמי אינו מטמא במשא מ"מ מטמא בגדים בבית הבליעה: כח) תימה לשון הרא"ש תימה למה צריך להביא תרי צריין מין בשר והיתר ואיסור דהם ביצים ודגים וחגבים מצי למעט מהך צד דטומאה חמורה וי"ל דלא שייך טומאה חמורה אלא על בעלי חיים שאין טומאה במיתתן: כט) חלבו גליון והיא דהמקדיש חייתו ובהמתו לא הקדיש את הכוי אפילו אי סבר האי תנא דכוי הוי ספק חיה וספק בהמה ניחא דלא היה דעתו לספיקא אלא לודאי. הרא"ש ז"ל: ל) מחשבה לאפוקי מדעת המקשה: לא) בהמה טמאה כו' בכ"מ ונבלת עוף טהור משמע דתני נבלת בהמה דומיא דעוף דאי אין מחשבה אין בה טומאה וזה לא מצי איירי רק בפחות מכזית. תוס':

א) נראה דצ"ל בהמה טמאה וחלב לא גרים הכא דאי וכו'.